

KUSTBON

Tidning för svenskarna i Estland.

Femte årg. N:o 2—3.	Prenumerationspris. 1 månad Mr. 15:— I Sverige: 1 månad Kr. 0:75 I Finland: 1 månad Fmk 1:50	Utkommer varannan onsdag. Redaktion: N. Blee, Riddaregatan 3 Reval. Einar Bäck, (ansv.), Kristinestad.	Annonspris. 3 mk pr mm. I Sverige: 10 öre pr mm. I Finland 50 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	18 jan. 1922.
--------------------------------------	--	---	---	--------------------------------

EN LIVSFRÅGA.

Våra estniska statsmyndigheter arbeta med en iver, som är värd att beundra, på folkbildningens höjande. Olika typer av läroanstalter öppnas både i stad och på landet. Bristen på dugliga lärare har dock gjort sig kännbart gällande. Såväl vid universitetet som vid läroverk hava anordnats kurser för avhjälpande av lärarbristen och nya seminarier hava tillkommit — nu senast även i Hapsal.

Hur står det till med oss svenskar? I hela Svenska Estland arbeta endast tre lärare med seminarieutbildning. Alla de andra ha mer eller mindre bristfällig utbildning och äro mer eller mindre lämpliga som lärare. Skall vår svenska folkskola kunna upptaga tävlan med den estniska, få våra svenska lärare inte vara sämre än de estniska. Med de många nyöppnade seminarierna hava esterna i en snar framtid en uppsättning tidsenligt utbildade lärerekrafter. Hur väl vi än unna esterna detta goda, så kan förhållandet ej annat än väcka svärmodiga tankar till livs hos oss svenskar. Vi stå ju fullkomligt rädlösa och utan alla möjligheter att i en överskådlig framtid få vår lärarfråga tillfredsställande löst. Inte kan vi begära, att estniska staten skulle öppna svenskt semi-

narium för 10 — 20 svenska elever. Att utbilda lärare i Sverige eller Finland omöjliggöres av vår valuta. Seminariekurs i Finland kostar minst 30,000 Emk årligen, i Sverige — 135,000 Emk. Och fråga är, hur estniska myndigheterna skulle ställa sig till förslaget att anställa i utlandet utbildade lärare, ifall det bleve en regel och i större utsträckning. (Vi har nu en flicka vid Ekenäs seminarium i Finland, blir i bästa fall färdig om 5 år, en flicka vid småskollärarynnesseminariet i Falun, Sverige, samt dessutom två Nargöflickor vid seminarium i Stockholm och vilka vi hoppats få hitut, men som för att kunna betala det lån i svenska kronor, de varit nödsakade göra för att bekosta utbildningen, måste söka anställning i Sverige). Tanken på utbildning i utlandet måste således uppgivas av mer än en orsak. Att anställa lärarkrafter från Sverige eller Finland skulle helt säkert stöta på svårigheter, politiska som ekonomiska, och svårligen kunde de vilja stanna längre än 1 — 2 år i förhållanden, nu här rådande. Att få våra svenska lärare helt utbildade vid estniska seminarier — ja, instinktivt drar sig ett vaket svenskt sinne för den möjligheten.

Men en utväg måste finnas ur denna förtrollade ring. Av rikssvenskar, anställda i Estland, fö-

reslås, att svenskar ändå måste söka sig in vid estniska seminarier. Efter genomgången kurs skulle de få de svenska kraven tillgodosedda genom sommarkurser å t. ex. Birkas folkhögskola. Från statsmyndigheternas sida skulle garantier utverkas, att ingen vunne anställning vid svensk skola, som ej avlagt svenska språkexamina. Dessa kurser kunde återkomma några somrar å rad, om så behövdes.

Mig synes, att här vore en utväg ur svårigheten, ehuru den, uppriktigt sagt, smakar surt äpple. Vi skulle igen till ungdomens uppfostrare få folk, som mer eller mindre rådbråka det svenska språket och även tänkte och kände mindre svenskt. Men är det nu småfolkens öde, att bli styvmoderligt behandlade, då finge även vi finna oss häri, framdeles liksom nu.

Den här framkastade tanken är emellertid ett förslag, och det inte så mycket mitt eget som intresserade rikssvenskars. Att hoppas är, att förslaget måtte framkalla ett livligt meningsutbyte, särskilt från läsarehåll, och att en lämplig lösning av denna för Svenska Estlands framtid viktiga fråga måtte kunna påfinnas.

Joel Nyman.

Till „S. O. N.“ i Estland!

*Dikt av en rikssvensk som hela sitt liv bott
utom Sverges gränser.*

*Han föddes svensk om och på Rysslands vida jord,
Och svenska modersmålets ljuva, kära ord
Hans barnädra smekte från den första stund,
Då han vid ömma modersbarmen, späd men sund.
Till livets sorg och glädje långsamt räcktes opp
Och krafter samla fick, såväl för själ som kropp.
Sen dess, som det för varje svensk så självklart är,
Han svenskhet älskat har och framgent håller kär!*

*Men ack! När han ännu så ung och därför lätt
Till sinnet var, han ej förstod den sälla rätt,
Som genom svenska börden honom blivit skänkt,
Värdera dyrt. Och övermodig, obetänkt
Han örengar sin ätt för ringa mål, som då
Han eftersträvat högt, dock nu begråta må,
Liksom i forna dar, som ni ur bibeln minns,
Förstfödsörätten Esau sålt för rätten lins!*

*Och straffet kom. Ty sen, när så han växte till,
Hans arma längtan mera vart än blott en grill.
För honom låg hans synd, hans brott. när han förstätt,
Att han förlorat ej det svenska namnet blott,
Men fäderlandets skydd, ett kärt och heligt hem,
Där hjärtats stränger kunna klinga glatt med dem.
Som samna minnen ha! Hans enda hopp nu blev,
Engång få återvända dit, vart längtan drev.*

*Men domen gick sin dystra gång. — Han mista fält
Sen allt: den vilda skatt han hade spart ej blott,
Men barnen kära, ålderdomens enda tröst
Och djupt bedrövad ensam nu i livets höst,
Ur fanatismens mörka Ryssland vill han fri,
Och flykten gick — o ödets bittra ironi —
Omkring, förbi hans forna hem, den kära strand,
Där han ej kunde söka skydd, ej gå i land!*

*På Estlands kust beskydd han fick för några år,
Och här förblöda skulle han ur sina sår — — —
Men oförmodat här han fann en sista tröst.
Han är igen bland svenske män, hör Svas röst!
Och svenska kvinnor borden glatt han pryda ser
Med flagga gul och blå! Och fröjdfull nu med er
Han sjunga får den sköna sång. de kära ord:
»Du gamla, du fria, du fjällhöga Nord!..»*

Dec. 1921.

H.

FRÅN UTKIKEN.

Inom vårt lilla svenska samhälle finnas förhållanden, missförhållanden, vilka om och om igen måste vidröras, belysas, diskuteras och t. o. m. utskrikas, för att vårt folk äntligen måtte komma till insikt om, att dessa äro missförhållanden, att vi måste vidtaga åtgärder till deras undanröjande. Vår låga folkbildning och vårt efterblivna skolväsende är just en sådan fråga, som man ej får tröttna att oupphörligt påpeka och framhålla. Det måste inskräpas i vårt medvetande, att vi är efter, att det ej längre kan eller får fortsätta såsom nu. Våra svenskar måste få det klart för sig att en ökad folkbildning är enda utvägen att förbättra våra levnadsförhållanden, att bevara vårt urgamla språk och att undgå skammen att bliva en av våra estniska grannar föraktad, ekonomiskt och kulturellt lågt stående stam. Med eldskrift måste det inristas i vårt medvetande, att det ej går att sova sig fram, att det ej får finnas något stillastående. Stillaständet är detsamma som tillbakagående. Varje tänkande svensk borde inse, att det är förräderi mot eget folk att draga sig tillbaka från arbetet för det allmännas bästa. På män och byar, som mera förstå, ligger det största ansvaret. Dem drabbar också hårdast samtidens och framtidens dom för vad som försumrats, uraktlåtits.

En stor del av våra svenska landsmän le åt talet om bildningens betydelse, tro det vara mer än nog med vad redan gjorts, tro sig själva vara i besittning av allt det vetande, de behöva. Har då verkligen världskrigets hemiska läxa ingenting lärt! Ha ni inte förstätt, att det på alla naturrikedomar rika ofantliga Ryssland gick under just till följd

av massornas okunnighet, att Tyskland kunde åstadkomma underverk av kraft och uthållighet tack vare sin höga folkbildning. I det Ryssland, som har världens bästa jord, återkommer den ena hungerperioden värre än den andra men kolonier av andra folk därstädes, tyskar, ester, reda sig nog. Ryssarna skylla förstås på deras dåliga jord, de främmande kolonisterna skulle besitta den bättre jorden, vilket även är sant, men det är arbetet och ännu mera kunskapen, som gjort deras jord bättre. För bara 30 — 40 år tillbaka var allas jord fullkomligt lika. Även våra jordbrukare skylla ofta sin dåliga ställning på „den dåliga jorden”. Den är dålig, men ej sämre än att en klok jordbrukare skulle kunna få en god bärgning av densamma. Vår jord är visst inte sämre än på många, många ställen i Finland och Sverige, där folk lever, enligt våra begrepp, som „godsägare”. Jag undrar just, vad vår en jordbrukare sagt, om han komme till det steninga Småland i Sverige eller en frostsjuk trakt av Finland. Ja, kunskap, bildning behöva alla och mest en jordbrukare.

Behöva vi inte mera skolbildning? Det förnekas, som redan förut sagts av många. Men då samma person erhållit en ämbetskrivelse, om än den allra enklaste, då skall annan anlitas både för att få den uppläst och besvarad. Då erkänner man sig veta så litet. Men annars är man självsäker nog. I hälsovård äro vi så okunniga och huru mycket få vi ej betala åt läkare och för mediciner? Statistiken visar, att i länder med ringa folkbildning dör en förfärande hög procent barn i sina första levnadsår, och den ena härjande farsoten följer den andra i spåren. Länder med hög kultur veta knappast av denna sort av „Guds ris”, som i själ-

va verket är okunnighetens ris. Synden straffar sig själv, heter det, men även okunnigheten blir rätt så dyr. Författaren till artikeln „Frivilliga slavar”, Kustbon N:o 21 för år 1920 har rätt i sitt påstående, att våra svenskar få arbeta och slita så hårt just därför, att de ej förstå sig på bättre arbetsmetoder och redskap. Huru ofta har ej undertecknad tyckt så innerligen synd om våra små hästkrakar och kvinnliga plöjare, då de få slita både bitti och sent med ett klen resultat, då det kunnat vara annorlunda.

Vårt svenska folk är ett begävat folk, händigt och skickligt i handarbeten. Med detta folkmaterial, vant vid arbete och umbäranden och utan höga fordringar på livet, skulle mycket kunna uppnås. De slumrande anlagen ligga bara och vänta på det livgivande regn och den sol, som heter kunskap, som skulle komma dem att slå ut i blom. Ansvarskännande svenskar, sammansluten Eder och bidragen var på sin ort till att vetandets välsignelser måtte komma våra barn, vår ungdom och alla vuxna till del.

F a r b r o r S v e n s k e .

INSAMLINGEN FÖR DEN UT- LANDSSVENSKA UTSTÄLL- NINGEN I GÖTEBORG 1923.

Såsom tidigare i Kustbon meddelats, lämnade Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet genom Prof. Vilh. Lundström skriftställare Jakob Blees i uppdrag att resa hit över till Svenska Estland och träffa nödiga förberedelser för vår gamla svenska stams deltagande i den tillämnade utlandssvenska utställningen i Göteborg 1923. Han har numera avslutat sin rundresa till

de olika svenska bygderna härstädes och skall återvända till Stockholm. Ogymsamma väderleksförhållanden och den sena årstiden gjorde det omöjligt att besöka alla orter, såsom Vipall, Nargö och Odinsholm. Men åtgärder ha vidtagits för att få en del saker till utställningen även från dessa orter. Vad Runö beträffar har lärarinnan M. Hollingers (själv Runöbo) utlovat sitt sakkunniga bistånd för en liten insamling därstädes.

Vi hoppas att herr Blees blir i tillfälle att komma hit över en gång nästa sommar.

SVENSKT LÄRARMÖTE

ägde rum å Birkas folkhögskola måndagen den 2 jan. Då ej hälften av antalet lärare infunnit sig, var mötet ej beslutfört och kunde frågor behandlas endast privatim.

Lärarkårens ömmande fråga är avläggandet av de föreskrivna examina. Som bekant måste lärare utan lärardiplom besöka sommarkurser tre år å rad. Första året voro svenska lärare med på de estniska kurserna, men kommo snart nog till insikt om, att de svenska intressena här kommo till korta. Därför lyckades man utverka myndigheternas tillstånd att 1920 bevista kurs i Uppsala. Allas förhoppning var, att dessa kurser skulle tillerkännas samma rättigheter som de estniska. Genom mot svenskheten avoga ämbetsmäns bemödanden förklarades emellertid dessa kurser som ett privat företag och föreskrevs tentamen i genomgångna ämnen inför estnisk myndighet. Detta i förning med 1921 på kurs å Birkas genomgångna ämnen förorsakade rätt så stora bekymmer och med bästa vilja och förmåga kunde examen ej avläggas i alla

ämnen. Å sammanträdet beslöts därför ingå till myndigheter med anhållan, att staten måtte bevilja bidrag för anordnandet av lärarkurs även nästa sommar.

Den 2 jan. tenderade 5 lärare i historia och geografi. Examinator var professor Johan Bergman från Dorpat samt statens representant läroverksrektor Ykski från Hapsal.

TIO STUDENTER AV SVENSK HÄRKOMST HÄR I LANDET INSKRIVNA VID DORPAT UNIVERSITET.

Enligt förljudande ha bland studenterna vid Dorpats universitet 10 stycken angivit sig vara svenskar. Bland dem finnas åtminstone en från Hapsal, som är helt och hållet estlandssvensk. En stor del torde endast ha svensk härstamning men vilja nu vara och bli svenskar. Prof. Johan Bergman undervisar bland annat i svenska språket.

EN NYÅRSHÄLSNING TILL SVENSKBYGDERNA I ESTLAND.

Svenskar, låt oss vakna upp ur slöhetens dvala och försöka likna svenskarna på andra sidan Östersjön och Finska viken. Nu måste estlandssvenskarna visserligen slita och släpa allt vad de orka för sin utkomst, men inte skall man därför försumma att skaffa det uppväxande släktet allmänbildning så gott sig göra låter.

Adel och stormän, som sträva för det uppväxande släktets bästa i Sverige, sakna vi hemma i Estland, men så mycket mera tacksamma måste vi vara för de stora, oersättliga tjänster moder Svea gjort oss. Utan dess hjälp

skulle vi inte kommit så långt som nu är fallet. Förtå vi riktigt uppskatta rikssvenskarna, som rest ut till det fattiga potatislandet för att hjälpa oss? Betänk vilken uppoffring de gjort. Den borde i sanning skämmas, som rycker på axlarna, när folkhögskolan kommer på tal, och utbrister i missnöjd klagan över skoltvånget i Estland.

Men å andra sidan, hur många hava inte insett skolans värde och uttala sin aktning för dess stora uppgift. Tänk vad ett sådant erkännande måste uppmuntra de ledande krafterna, som offrat och allt fortfarande offra både tid och krafter för andras bästa, och till på köpet ofta bli missförstådda.

Märkvärdigt nog tyckas människor i allmänhet sätta mera värde på det praktiska än på det teoretiska i en skola. När skall det då komma så långt, att man inser nödvändigheten av själsförmögenheternas utveckling. — Spritångorna omtöckna många, och bedrövligt nog är det nästan alltid för döva öron man får framhålla brännvinsförtärandets sorgliga följder. Svenskar, måste vi inte därför upptaga kampen även mot dryckenskapen, som allt mera intränger bland befolkningen och medför både andligt och kroppsligt fördärv!

Kära hälsningar till alla Estlandssvenskar från

En estlandssvensk i
Sverige.

DEN ALLSVENSKA RÖRELSEN.

Svenskt ting i augusti.

I tidn. Allsvensk Samling framhålles den andliga och ekonomiska erövringen av tre millioner utlandssvenskar och det svenska språkets samt den svenska od-

lingens spridning över världen som det svenska folkets viktigaste framtidsfråga.

För den rörelse, som kallas den allsvenska, har år 1921 varit ett framgångens år utan like. Året betecknar den stora vändpunkten i den allsvenska rörelsen, emedan svenska staten som sådan erkänt den utlandssvenska rörelsen som ett statsintresse. Det beror sedan på rörelsen själv att i ärlig strävan visa sig vara ett av de allra förnämsta statsintressena, utåt kanske det förnämsta.

Under alla förhållanden har det gångna året medfört, att de tre millionerna utlandssvenskar numera även officiellt räknas med som en del av det svenska folket i vidare mening och att dess andliga förkovran och nationella bevarande utan alla politiska avsikter är ett erkänt intresse för moderlandet och för de övriga, inom landet boende sex millionerna svenskar.

Vidare påpekas behovet av en representation för det kring all världen spridda svenskfolket. En sådan förefinnes visserligen redan i de konferenser, som ägt rum i utlandet. Men den första egentliga representationen, det första allsvenska tinget, kommer att sammanträda i augusti detta år.

GAMMAL-SVENSKBY.

Denna svenska koloni på omkr. 800 personer vid Dnjeprfloden i södra Ryssland har som vi förnummit, svårt prövats av den stora nöd det forna imperiet nu genomlider. Men ropen på undsättning ha i Sverige ej förklingat ohörda. Och enligt meddelanden i tidningspressen har en hjälpsändning redan nått fram.

Brist på andlig hjälp har alltid varit rådande i kolonin. Sven-

skarnas längtan efter egen präst har därför varit stor. Nu synes det dock som om denna deras kära förhoppning snart skall gå i uppfyllelse. I samband med pågående hjälpsändningar planerar nämligen Sverges ärkebiskop Nathan Söderblom att kunna kalla folkskollärare Kristoffer Hoas från Gammal-Svenskby till Sverige för att i Uppsala domkyrka inviga honom i prästämbetet och sända ut honom som skolpräst.

Kristoffer Hoas är infödd Gammal-Svenskby-svensk och har redan i många år verkat som predikant och själasörjare i byn. Såsom ingen annan har han arbetat för kyrka och skola, för svenskt språk och svenska seder i Gammal-Svenskby. Det gläder uppriktigt att han uppmuntras och finner stöd och hjälp för sin goda sak.

DIPLOMATERNA.

Estlands minister i Finland O. Kallas har utnämnts till befullmäktigad minister i London.

ESTLANDS POSITION I ÖSTKARELSKA FRÅGAN.

Sändebudet Moskva har för pressens representanter uttalat övertygelsen, att det skarpa notutbytet mellan Estlands och Rysslands regeringar i den östkarrelska frågan icke kommer att medföra några allvarliga följder. Goda grannförhållanden äro till fördel för vartdera landet.

GRÄNSHANDELSPUNKTERNA INDRAGAS.

Rev. Bote uppger, att i kraft av en mellan handels-, finans-, krigs- och inrikesminis-

terierna träffad överenskommelse samtliga handelspunkter utmed Estlands gräns skola slopas den 1 februari.

HANDELN MED SOVJET.

Regeringen har fattat principiellt beslut om att sända en utvidgad handelsdelegation till Ryssland. Delegationen kommer att omfatta representanter för regeringen och handelskretsarna.

Regeringen har beslutit stänga alla handelsplatser vid ryska gränsen och hädanefter tillämpa fri handel inom 10-verst gränsoonen under de estniska tullmyndigheternas kontroll.

SOCIALISTER OCH KOMMUNISTER.

Fortskridande upplösning.

Härförleden höllo delegerade från socialistpartiet en kongress i Reval. Förhandlingarna ägde rum inför slutna dörrar. Enligt vad som blivit bekant yppades vid kongressen missnöje med centralkommitténs verksamhet. Icke dess mindre återvaldes samtliga medlemmar i kommittén.

Päevaleht, som ägnat kongressen sin uppmärksamhet framhåller, att den tidigare inom socialistpartiet konstaterade upplösningprocessen tydligen raskt fortskrider såsom en följd av en mängd inflytelserika ledares yterlighetssträvanden.

Vid ett sammanträde av de estländska fackföreningarnas centralråd, förmåler Tuevik, beslöts att alla medlemmar av fackföreningarna böra ansluta sig till de s. k. oavhängiga socialisterna. Då centralrådet tidigare markerat en rent kommunistisk orien-

tering, betecknar det ovannämnda beslutet så gott som en bankruttförklaring av våra estniska röda.

RYSK STUDENTSAMMANSLUTNING I REVAL.

En rysk monarkistisk student-sammanslutning har vidtagit med sin verksamhet i Reval. Vid ett konstituerande möte har gruppen förklarat sig vara beredd att erkänna randstaternas oavhängighet såsom förbundsmedlemmar i det blivande ryska kejsardömet.

SOVJETS GULDSÄNDNINGAR.

I de sista dagarna av december anlände till Reval från Ryssland 128 lådor innehållande guld för vidare transport till England.

Den 12 dennes sändes från Reval till Sverige 250 lådor guld som betalning för varor, som i utlandet uppköpts för Rysslands räkning.

SOVJETLOKTRANSPORTEN FRÅN UTLANDET.

Den 11 dennes anlände till Reval tyska ångaren Odin, som från Sverige medförde nio av rädsryska regeringen beställda lokomotiv.

SMÅNOTISER

— Vad en pappersrubel är värd. Ryska Finanskommissa riatet har fastställt guldrubelns kurs för innevarande månad till 100,000 sovjetrubel.

— „Komrat“-sämja. Enligt vad Vaba Maa erfarit ha de estländska kommunister, vilka för någon tid sedan utvisades från Estland till Sovdepien, blivit synnerligen ovänligt mottagna i Jamburg av sina därvarande röda

landsmän. De utvisade förebråddes för att ha „skött sig så illa“ i Estland, att de hamnat i polisens klor. Konflikten blev till slut så hotfull, att rysk militär måste utkallas för att skydda de utvisade mot våldsamheter.

— **Livsmedelsuppköp.** Enligt uppgift ha de ryska kooperativa förbundens central i Estland uppköpt livsmedel, mest socker, för sammanlagt 13 milliarder rubel.

— **Det nya riksdagshuset** kommer att vara färdigbyggt den 1 juli 1922. Tredje våningen med undantag av plenisalen blir färdig den 1 mars och större delen av hela byggnaden till 1 maj.

— **Postgången** mellan Helsingfors och Reval, som sedan den 7 december ägt rum 2 gånger i veckan, onsdagar och lördagar, försiggår fr. den 11 dennes endast en gång i veckan: Postbåten avgår från Helsingfors söndagar kl. 9 f. m. och anländer dit onsdagar.

— **Kustbon** har upomärksamats med välvilliga omnämmanden i flere finlandssvenska tidningar.

Opinion.

Förhållandet Polen — Lettland.

Franska förmaningar.

Tidningen L'Eclair uttalar sig i en artikel på följande sätt om de polsk-lettiska relationerna:

Lettlands regering borde taga i betraktande att dess politik gentemot Polen icke alltid varit sådan den bort vara. Herr Meierowiz har glömt att den polska armén utgjutit sitt blod för Lettlands befriande från bolsjevikernas ok. Han har utfärdat en del förordningar, som äro riktade mot de i Lettland bosatta polackerna. Alla protester häremot ha förblivit utan resultat. Vi hoppas emellertid att Lettland skall ändra sin politik, ty det borde väl inse att det icke har någon mera pålitlig bundsförvant än Polen.

Bladet uttrycker till slut förhoppningen att det skall lyckas Polens nya sändebud i Riga dr Jodko att övertyga lettiska regeringen om att Lettland har stora fördelar av en polskvänlig politik, medan motsatsen endast kan lända både letter och polacker till allvarlig skada.

Utlandet.

SJÖOLYCKORNA.

Reval, 9 jan. Några ångare, som assisterade av ryska isbrytare, voro på väg från Kronstadt till Reval ha råkat fast i isen i minfältet. Isbrytaren Lenin har per radio av estländska amiralitetet anhållit om isbrytarhjälp och om livsmedel. Isbrytaren Tasuja avgick i dag från Reval för att bringa hjälp. I går anlände till Reval tvenne ångare, vilka med egna krafter lyckats forcera isen. Den ena av dem, engelska ångaren Argos, har svårt skadats. Ångarna medförde underrättelsen, att en tysk båt sjunkit och att ett estländskt fartyg, som skilt sig från de övriga, försvunnit i obekanta öden.

EUROPAS ÅTERUPPBYGGANDE.

Högsta rådet har godkänt en resolution angående grundandet av en internationell sammanlutning med filialer i de olika länderna för återupprättande av Europas ekonomiska liv och det allmänna väståndet. Beslut har fattats om tillsättande av en organisationskommitté, till vars disposition ställts 10,000 pund. Till kommittén komma att höra 2 engelsmän, 2 fransmän, 1 italienare, 1 belgier, 1 japan samt möjligtvis några representanter för andra länder.

ÅTERSTÄLLANDET AV DET EKONOMISKA JÄMVIKTS-LÄGET.

Englands och Frankrikes finansmän och industriidkare äro överens beträffande det program, enligt vilket det rubbade jämviktsläget i staternas ekonomi bör återställas. Ett preliminärt utkast publiceras. Såsom grundläggande principer ha fastslagits, att den privata äganderätten bör respekteras och full ansvarighet bibehållas för staternas skuldförbindelser.

ÅTER TILL LUGNET.

Le Temps hoppas på ett slut på de ideligen upprepade ministersammankomsterna, som ändå icke leda till några resultat. Tidningen förordar återupptagande av tidigare gängse diplomatiskt samarbete, som garanterar en lugn och regelbunden behandling av ärendena.

FRANSKA REGERINGEN AVGÅR.

Paris, 12 jan. Efter det Briand i deputeradekammaren försökt ådagalägga riktigheten av sin vid konferensen i Cannes hävda uppfattning begav han sig till Elysee-palatset och inlämnade till presidenten kabinettets avskedsansökan.

Poincaré bildar den nya ministären.

TYSKLAND SKALL BETALA 720 MILLIONER.

Enligt meddelande från Cannes har konferensen definitivt bestämt den summa, som Tyskland skall betala under 1922, till 720 miljoner guldmark.

Snölandskap.

*I dagar har den fallit, den tysta
mjuka snö. —*

En klargul strimma

*står ändtligt över holmen i slät-
tens vita sjö
i ottetlimma.*

*Och granen klätts i bomull och fu-
rans krona mörk
fjätt snövit huva,
och fager som korallen sig bugar
djupt en björk
mot dunmjuk tuva.*

*Och videts smärta grenar på mar-
kens rena snö
blå skuggor rita.*

*Hur tyst här är, hur ensligt, som
uppå dödens ö,
den sagovita.*

*Ej vind, ej röst, ej prassel. Natu-
ren sover död
i drömmar tomma,
men blott i enen plockar en vak
purpurrod,
en vinterns blomma.*

Jacob Tegengren.

TYSKLAND INBJUDET TILL GENUA.

Italiens sändebud har till rikskanslern överlämnat inbjudan till den ekonomiska konferensen i Genua, som hålles den 8 mars.

IRLANDSAVTALET GOD- KÄNT.

Södra Irlands parlament har enhälligt ratificerat fördraget, medan de Valeras parti var frånvarande. Den provisoriska regeringen under Collins erhöll uppdraget att verkställa fördraget. Griffith ingår icke i regeringen, utan kvarstår synbarligen som president för Dail eireann, som kommer att tillsammans med den provisoriska regeringen fortsätta sin verksamhet tills allmänna val skett.

Irernas kamp.

Det vore orätt att säga, att England under århundradenas lopp ständigt stått under en lycklig stjärna —, sin starkhet och sin lycka har det brittiska riket dock självt skapat, visserligen tack vare den genom det insulära läget skapade gynsamma förhållandena. Man må se den engelska politiken under de senaste århundradena ur vilken synvinkel som helst, så måste det erkännas, att de brittiska stormännen haft förmågan att tänka stort och föra storverk igenom.

I Britanniens konstfullt hopsmidda rike har det funnits endast en länk som ej passat in i de andra. Under sjuhundra år har Irland kämpat för en friare ställning, och frihetskampen har till slut kommit att röra sig om den fullständiga självständigheten, om allt eller intet.

Vi ärna ej fördjupa oss i enskildheterna av denna kamp — mycket har den kostat irerna i blod och penningar, och segrar och nederlag ha växlat i jämn följd. Det har varit naturligt, att medkänslan hos de på sidan om striden stående åskådarna främst legat på irernas sida, den svagare parten har alltid kunnat fröjda sig åt applåderna. Men nu i fredsslutets stund ha vi allt skäl att rikta bifallet också till den andra kämpen. Genom att England varit storsinnat nog att åt irernas gröna ö förlåna en i många avseenden ytterst självständig ställning har den engelska politiken vunnit en seger, större och mer betydande än kanske någonsin tidigare. Ty freden mellan de båda kämpande staterna betecknar vida mera än blott avslutande av de blodiga striderna, den har sin betydelse också därigenom, att Eng-

land nu kan föra en starkare politik utåt än tidigare, då den iriska krisen gjorde det politiska umgänget med Amerika så ytterst stramt. Och för alla de små nationaliteter, som runt hela världen allt ännu kämpa för sin självständighet och sin självstyrelserätt skall skapandet av den iriska fristaten vara en mäktig sporre till fortsatt kamp. Än en gång har det framgått, att ett litet folk genom oförtruten och orädd kamp kan nå målet, hur stora svårigheterna än synas och hur ojämn striden än är. — Bbl.

Temporära regeringen får befo- genheter.

Dublin castles ämbetsfullmakter samt engelska regeringens insigier på Irland ha överflyttats på temporära irländska regeringen. Den sistnämnda har utfärdat en proklamation, i vilken den uppmanar alla myndigheter och tjänstemän, som hittills verkat i engelska regeringens namn, att fortfarande kvarstå i sina uppdrag, till dess temporära regeringen blivit konstituerad.

NY PRESIDENT OCH REGE- RING I IRLAND.

Griffith har valts till Irlands president. Efter det de Valera med anhängare avlägsnat sig från parlamentssessionen bildades den nya regeringen, vars finansminister är Collins, utrikesminister Gavan Duffy och försvarsminister Maloshy.

EFTER FREDSSLUTET PÅ IR- LAND.

De engelska truppernas bortdragande.

Officiellt meddelas, att bortdragandet av de engelska regul-

jära trupperna från Syd-Irland ofördröjligen begynner och fortast möjligt fullbordas.

Upplösningen av de irländska hjälptrupperna fortgår regelbundet och väntas vara slutförd inom kort. Till dessa hjälptrupper höra 1,800 officerare och soldater.

SOVJET SKALL LINDRA NÖDEN MED SKATTER.

Enligt Moskva-tidningarna har Moskvosovjets talmanskonferens beslutat till förmån för de nödlidande införa en särskild skatt för alla slags handelsformer. Den drabbar egentligen

affärer, kaféer, värdshus, personer som använda telefon, teatrar, föreläsningar o. s. v. inom Moskva och dess omgivning.

Humor.

Kardinalerna bilda kooperativt hushåll.

Att leva i purpur är ej längre vad allmänheten föreställer sig — åtminstone ej i Rom, där de höga levnadskostnaderna ha satt kyrkofurstarna i ständig förlägenhet. Kardinalerna hava funnit det omöjligt att leva på sitt anslag av 20,000 lire per år, och de skola försöka att hushålla kooperativt. Vatikanen har upplåtit bostäder åt dem i det gamla pävliga fängelset, där varje kardinal skall ha en egen

våning men alla ett gemensamt matrum. En förstklassig köksmästare har blivit anställd för att handhava de kulinariska arrangemangen. Allt som är möjligt, kommer att göras för att minska utgifterna även på andra områden. Man kommer t. ex. att ha endast en automobil att gemensamt användas av alla kardinaler.

— Nu förstod han. Mamma sitter och berättar en saga för sin förhoppningsfulle son:

„Och ser du, på en plats, där de elaka feerna dansat, kan aldrig något växa.“

Den förhoppningsfulle: „Å, mamma, nu förstår jag, att dom har dansat på huvudet på pappa.“

Filmrevyn

finnes att tillgå å Kustbons Redaktion, Riddaregat. 3 samt hos Kurt Carlsson, Brauerei Str. 4—1.

PRENKMERATION för 1922 emottages. Pris 60 Fmk per år.

Ingen behöver fara till Neve sågverk!

Billigast och bäst sågas i Rickholtz

vid

Ölbäcks sågverk,

som sättes i gång i januari 1922.